

Published and Distributed under permit (No. 884) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office at Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Krikščionys darbininkai vienykitės! Spieskitės į vieninę darbo žmonių organizaciją Amerikoje — Lietuvų Darbininkų Sąjungą.

Organas Amerikos Lietuvų R. K. Švento Jono ir Darbininkų Sąjona

"DARBININKAS"

— BIRŲ —

Ukrainų mėn. \$1.00
Rusų mėn. \$1.00
Lietuvių mėn. \$1.00

"DARBININKAS"

366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. NORTH BOSTON 620.

VOL. VI, No. 104 (684).

SUBATA, RUGSĖJO 30 D., 1921.

Kaina 4 centai.

LIETUVOS INFORMACIJOS BIURO PRANEŠIMAI.

RUSIJA GRAŽINA LIETUVAI GELŽKELIO MEDŽIAGĄ.

Vašingtonas, IV. 6 d. (L. Inf. Biuras). Kaip praneša Kauno "Laisvė" mėsų valdžia, vykdydama Lietuvos Rusijos taikos sutartį, sutiko grąžinti Lietuvai 151 garvėžį, 240 keleivių vagonų ir virš 4,000 prekių vagonų. Tuojau žada grąžinti 63 garvėžius, 101 keleivių vagoną ir 1903 prekių vagonus. Šitoji gelžkelio riedamoji medžiaga Didžiojo karo metu buvo Rusų valdžios užėmiant vokietiams išgabenta iš Lietuvos Rusijon.

PRANCŪZŲ SPAUDOS BALSAS DEL LIETUVIŲ LENKŲ GINČO.

Vašingtonas, IX. 7 d. L. I. B.) Prancūzų laikraštis "Revue Internationale" savo straipsnyje: "La Question Polono-Lithuanienne" (Lenkų-Lietuvių klausimas), aprašydamas lietuvių-lenkų bylą, dėl Vilniaus šiaip rašo:

"Negalima iš Lietuvos reikalauti, kad ji už Vilnių išsižadėtų savo nepriklausomybės, kuomet visas pasaulis, pradėdamas nuo Antanto vyriausybės (Lloyd George'o kalba) yra pripažinęs, kad Vilnius turi tekti Lietuvai.

"Prie susipratimo tikrai negalima būtų prieiti, jei nebūtų unijos idėja pakeista alijanso idėja, kurią žinoma, taip pat tegalima būtų įvykinti tik tuomet, jei Vilnius išskaito būtų sugrąžintas Lietuvai. Tokia Sąjunga, kuri plačiai apimtų visas Pabaltijū valstybes su Lenkija, Rumunija ir Čeko-Slovakija, sudarytų tikrąjį pamatą tvarkai bei taikai Rytų Europoje."

NAUJI LAIKRAŠČIAI.

Vašingtonas, IX. 7 d. (L. I. B.) Pastaraisiais laikais padidėjo mūsų išėjusių laikraščių skaičius. Amerikoje pradėdama leisti "Tėvynės Balsas" ir "Amerika". Italijoje — "L'Eco di Lituania" (italų kalba); Danijoje — "Rygos Balsas"; ir Rytų Sibire bent kiek anksčiau pradėjo eiti "Tolimųjų Rytų Žinios."

KIEK BERAŠČIŲ.

Washington. — Cenzas 1920 m. darytas rodo, kad New Hampshire valstijoje beraščių yra 15,788. Tarp jų svetimtautių yra 13,746.

PIRMA VIRTUVĖ.

Ryga. — Amerikos Šelpimo administracija Petrograde įsteigė pirmą "Hooverio Virtuvę" ir joje reguliariai duodama pašalpa badantjantiems.

STEGIAMOJO SEIMO ATOSTOGOS PASIBAIGĖ.

Vašingtonas, IX. 7 d. (L. I. B.) Eltos pranešimu rugpjūčio 30 d. Lietuvos Steigiamasis Seimas po atostogų vėl pradėjo posėdžius.

ORO PASTAS LIETUVOJE.

Vašingtonas, IX. 7 d. (L. I. B.) Nuo rugpjūčio mėnesio pradžios Lietuvoje veikia oro paštas. Tam paštui korespondencija priimama visose pašto įstaigose ir apmokama tam tikrais oro pašto ženklais. Siunčiama toji korespondencija iš Lietuvos specialiais pašto-keleivių aeroplanais į visas Europos šalis. Lietuvos valdžia veda su Amerikos pašto departamentu derybas, kad laisvą, rašytą iš Lietuvos Amerikon. atvežti aeroplanais: gi laivų plaukiančių Amerikon, paskui pervežti laivais per okeaną, būtų Amerikoje išvežti taip pat aeroplanais.

ISPANIJOS ŠALININKAI SUŠAUDOMI.

KAIP SEKASI ISPA-NAMS.

Madrid. — Ispanijos jėgos, kariaujančios prieš sukilėlius Moroke, pasivarė pirmyn. Toliau pranešama iš Afrikos, kad sukilėliai smarkiai baudžia tuos, kurie prielankauja Ispanijai. Ispanijos šalininkai sušaudomi. Ispanijoje netrukus ketinama pašaukti rekrutus 1922 metų.

ISTŪMĖ TURKUS.

Atėnai. — Turkų jėgos Mažonoj Azijoje tapo istūmtos iš pozicijų, kurias jie buvo užėmę rugsėjo 1 d. Turkai norėjo atsigriežti, bet nepavyko. Turkai užmušė ir sužeistais neteko 12,000 kareivių. Graikų nuostoliai irgi nemaži.

ISLEIDO DAUGIAU POPIERINIŲ PINIGŲ.

Berlin. — Per paskutinę rugpjūčio mėnesio savaitę Vokietijos valdžia išleido 3 milijonus popierinių markių. Dabar vokiškų popierinių markių apyvartoj yra 8 bilijonai.

GAISRAS.

Atlantic City, N. J. — Sugedę taip vadinamas Fun House. Nuostolių padarė už \$150,000. Begesinant keletas gaisrininkų buvo sužeista.

Kauno milicininkas-perdėtinis.

Lietuvos milicija palaiko tvarką, gauda arkliavagių ir tt. Lietuvos milicija yra vidurinių reikalų ministerijos žinyboje. Dabar Lietuvos milicija yra gražiomis uniformomis pasiredžius. Uniformas atgabenos iš Amerikos Lietuvių Prekybos B-vė ir valdžia jas nupirko milicijai.

PADEREWSKI NUSISPICAVO.

ISLICITUOS PADEREWSKIO TURTĄ.

Los Angeles, Cal. — Dvaras, kuris prigulėjo Paderewskui, lenkų pianitui ir buvusiam premieriui bus leistas ant licitacijos. Dvaras apima 2,544 akierius. Bepolitikuodamas Paderewski nusibaigė ir jo dvaras eina ant licitacijos.

PRAŠĖ UŽTARYMO.

Chicago. — Baptistų kongresas buvo atsilankęs Dr. E. C. Morris iš Helena, Ark. Jisai prašė, kad suvažiavimas prisidėtų prie sumažinimo neapykantos prieš negrus. Sakė, kad dabar Amerikoje kyla neapykanta prieš visokias tautas, bet ypatingai prieš negrus.

Garsusis Anglijos išradėjas išrado be trenksmo šaujamą armatą.

LIETUVOS ATSTOVO MARŠRUTAS.

Spalio 2 d. — Detroit, Mich.
Spalio 4 d. — Rochester, N. Y.
Rugsėjo 25 d. — Chicago, Ill.
Rugsėjo 27 d. — Cicero, Ill.
Rugsėjo 29 d. — Cleveland, O.
Rugsėjo 30 d. — Pittsburgh, Pa.
Lietuvos atstovas gerb. V. Čarneckis lankysis šiose kolonijose:
Lietuvos Misija.

NESPEJA GABENTI MAISTĄ.

NESUSPEJA GABENTI MAISTO.

Ryga. — Amerikos Šelpimo administracija jau tiek prigabeno maisto, kad Rusijos valdžia neištenka pristatyti nei traukinių, nei kitokių transportacijos įmonių, kad tas gėrybes gabentų į bado distriktus. Atvykęs iš Maskvos kurjeras sako, kad Amerikos darbuotojai gerėje sutartyje veikia. Bado gubernijose sumobilizuota 20,000 vyrų, kurie pasiūti Ukrainon kariauti prieš Makno, Antonov ir kitus, kurie su savo gaujomis trukdo rinkimą maisto. Makno ir Antonov yra priešbolševikiškų jėgų Ukrainoje vadai.

RUSIJA NENORI TYRINEJIMŲ.

Moskva. — Rusijos sovietų valdžia atsisakė priimti alijantų augštesniųjų tarnybų nusiųstą komisiją ištyrėti Rusijos padėtį. Po ištyrimo alijantai būtų pradėję teikti pašalpą. Rusijos užsienio reikalų komisaras atsakė, kad alijantų tyrinėjimo komisija būtų šnipų komisija. O pagalbą sutinka priimti tikomis išlygomis, kokiomis priimta iš Amerikos.

PAGELBA GALI PASIVELINTI.

Semayenena, Rusija. — Šitas miestelis yra vidurys bado distrikto pavolgėje. Ant ganykl žolės neliko nei šaknų. Karštas vėjas ant neapmatomų ganyklų kelia debesius dulkių. Dabar jau laikas sėti rugius. Paprastai rugsėjo 15 d. čia pati rugių sėja. Dabar visi laukai pūstauja, nėra arklių aparatų, nėra sėklos. Visa apylinkė pilka, pilki lapai ant medžių, pilki žmonės savo nudrėkusiuose triniųuose ir beržo lupnes vyžuose. Šitame miestuke buvo arti 1,000 gyventojų. 40 nuoš. jų gyventojų pabėgo. Mirtis nuo bado ne retenybė. Cholera nėra dar epidemiska, bet šen ir ten ji apsirodo. Samaraj sveikatos stovis blogas dėl susigrūdimo. Sodiečiai mažai tesitiki iš žadamos pašalpos. Sako, kad pašalpa pasivėlins. Duonos ir mėsos kainą lygi — po 3,000 rublių svaras. Žmonės tekalba apie maistą. Kai kurie genėja medžius ir šakelėmis bando gyvulius šerti.

BONAS — tai vergijos galas.

ANGLIJA IR AIRIJA.

PAKVIETĖ Į DERYBAS.

London. — Anglijos ministerių konferencija nutarė pakviesti Airijos atstovus į konferenciją vesti derybas. Pakvietimą pasiuntė Lloyd George laišku. Anglija stato vieną išlygą: kad Airija šiuo metu ar tokiu būdu liktų prie Anglijos.

SUVAŽIAVO CHEMIKAI.

New York. — Suvažiavo garsieji Anglijos, Kanados ir Suv. Valstijų chemikai. Iš viso chemikų suvažiavo arti 6,000. Tarsis apie dažų pramonę ir troškinančius gazus, vartojamus karo metu.

BEDARBIŲ KOMISIJA.

London. — Anglijos valdžia nuskyrė komisiją rūpintis suteikimu pagalbos ir darbo bedarbiams. Į komisiją įeina keletas ministrų. Smarkios bedarbių demonstracijos prie to priverčia.

NEGAUNA LAIVŲ SUGRĮŽTI.

Paryžius. — Europoje yra 40,000 amerikonių, kurie negauna vietų ant laivų ir negali sugrįžti. Kur tik nu-eina į agentūras, tai vis atsako, kad visos vietos ant visų laivų užimtos ir nesą galima gauti iki spalio mėnesio. Bet jei kas susipranta ir kyštelėja penkdešinkę, tai tam atsidero durys namo. Yra tokių žmonių, kurie vasarą prisipirko laivakorčių, o rudenį jas gauna progos parduoti už padvigubintą kainą. Tuli iš to tik ir gyvena.

KNYGOS IŠ LIETUVOS JAU GAUTOS.

Atėjo keturios didžiulės skryniašios naujausios laidos knygų. Ketvergso numerio paskelbime surašę.
L. D. S. nariai, "Darbininko" skaitytojai ir prieteliai išanksto prisirengkite įsigyti naujausių knygų iš Lietuvos iš įstaigos, kuri joms tarnauja per 6 metus su virš.
Kaip tik paskelbime surašę, pasiskubinkite su užsakymais, nes mes norime duoti pirmą progą savo nariams ir prieteliams.
Beto, norime pranešti, kad L. D. S. nariams knygos bus parduodamos už nupigintą kainą.
"Darb." Administracija ir L. D. S. Centro Rašt.

DARBININKŲ REIKALAI

KIEK YRA BEDARBIŲ.

Cleveland, Ohio. — Bedarbių yra 135,000. Per pastaruosius laikus bedarbių skaičius pasimažino.

Detroit, Mich. — Bedarbių yra 50,000. Atgijimas automobilių biznio pamažino bedarbių skaičių.

Pittsburg, Pa. — Sunkaus nedarbo čia nebuvo. Pramatoma, kad žiemai atėjus bedarbių neliks. Prie naujai sumanyto Boulevard of Allies bus duota 1,000 darbininkų darbo. Tačiau apie Pittsburgą bedarbiau 30,000 angliakasių.

Milwaukee, Wis. — Bedarbių yra 32,000. Darbai pastaruoju laiku truputį pagerėjo.

St. Louis, Mo. — Bedarbių yra 95,000. Jų skaičius mažinasi.

Indianapolis, Ind. — Bedarbių yra arti 20,000. Per pastaruosius du mėnesius bedarbių skaičius veik perpus susimazino.

St. Paul, Minn. — Bedarbių apskaitliuojama iki 6,000.

Buffalo, N. Y. — Bedarbių yra arti 37,000. Miesto valdžia stengiasi duoti darbininkų būty panaikinti.

Harrisburg, Pa. — Pennsylvanijos valstija yra pasirūžus išleisti \$20,000,000 visokiems darbams užvesti, kad suteiktus bedarbiams darbo.

Denver, Colo. — Bedarbių yra arti 7,000. Valdžia rengiasi prie statymo naujų kelių ir tuomi suteiks darbą.

Spokane. — Bedarbių apskaitliuojama iki 1,500.

San Diego, Cal. — Bedarbių yra tarp 800 ir 1,000.

Sioux City, Iowa. — Nedarbas čia veik pasibaigė.

Dallas, Texas. — Bedarbių apskaitliuojama esą arti 2,000.

Atlanta, Ga. — Bedarbių skaičius mažėja ir jų yra apie 5,000.

Columbus, Ohio. — Valdžia užvedė kelių pravedimą ir kitų viešų darbų. Bet bedarbių dar yra arti 2,000.

Lansing, Mich. — Bedarbių nedaug ir jų skaičius tikimasi išnyks, kuomet pagerės darbai automobilių dirbtuvėse.

Norfolk, Va. — Bedarbių yra arti 8,000. Bet sekančių mėnesį prasidės vieši darbai ir bedarbių skaičius sumažės.

Springfield, Ill. — Bedarbių yra arti 9,000.

NUMUSĖ ALGAS.
Washington. — Laivyno departamento sekr. Denby užgryrė numušimą civiliams darbininkams algų nuo 10 iki 20 nuoš. visose laivų statymo dirbtuvėse. Tas paliečia 50,000 darbininkų.

PAKVIETĖ GOMPERŠĄ.

Tokio. — Japonijos Darbo Federacija pakvietė Samuel Gompersą, Amerikos Darbo Federacijos prezidentą, aplankyti Japoniją. Prašo atvykti balandžio mėnesį.

NUMUSĖ ALGAS.
Chicago. — Teisėjas Landis, kurs turėjo išspręsti algas namų budavotojų, išsprendė, kad algos būtų nu-muštos. Tas paliečia 50,000 darbininkų. Teisėjas taipgi pripažino, kad senoji sutartis tarp darbdavių ir darbininkų būtų panaikinta. Ikšiol namų statytojai gaudavo po \$1.25 valandoj. Streikais ir lockoutais užginti.

SENIŠ BĖGOT.
Worcester, Mass. — Abraham Chase, 74 metų amžiaus, nubaustas dviem mėnesiam kalėjimo ir \$50 grynais už nelegalų laikymą svaigalų. Senis aiškinosi, jog į jo namą nakčia įsibriovė valkatos ir reikalavė degtinės. Jis jiems davęs, bet nepardavęs.

MAŽAI TEPRITARIA PROHIBICIJAI.

Stockholm. — Rinkimai į Švedijos parlamentą įvyko rugsėjo 11 d. ir iš 600 kandidatų tik 15 testuoja už prohibiciją. Prohibicijos klausimas plačiai svarstomas spaudoje. Sako, kad Amerikoje prohibicija leido policijai briausis ir namus ir daryti kratą ieškant svaigalų, o dabar ketinama uždrausti tokias kratas. Nurodoma, kad samogonkos būtų kur kas žmonėms pavojingesnės, negu distilėrės, kur svaigalai išdirbami po valdžios priežiūra.

UŽ BLAIVYBĘ.
Christiania. — Parlamentas žemesnysis rūmas perleido įstatymą, kuriuo būtų uždrausta dirbti, importuoti ir pardavinėti svaigalus, turinčius virš 14 nuoš. alkoholio. Įstatymas eina į augštesnįjį rūmą, kur jis turbūt bus perleistas.

ISLAUŽĖ SONKAULĮ.
New York. — Olga Petrova, garsi aktorė, važiuo automobiliu ir sutiko nelaimę. Į jos automobilių trenkė stiytkaris ir keletas sonkaulių jai buvo išlaužta.

